

Тема 1. ОСНОВИ ПІДГОТОВКИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Користувачі фінансової інформації. Мета фінансової звітності.

Фінансовий стан, результати діяльності та зміни у фінансовому стані. Примітки до фінансової звітності та додаткове розкриття інформації.

Загальні вимоги до подання інформації у фінансових звітах. Основоположні припущення: нарахування і неперервність діяльності. Якісні характеристики фінансової інформації. Обмеження фінансової звітності. Баланс якісних характеристик. Концепція «Правдивого та справедливого надання».

Елементи фінансової звітності. Визнання елементів фінансової звітності. Оцінка елементів фінансової звітності.

Сфера дії

Роз'яснення:

Цілей фінансової звітності;

Якісних характеристик, що визначають корисність інформації у фінансовій звітності;

Визначення, визнання й оцінки *елементів* з яких складаються фінансові звіти;

Концепцій капіталу і підтримки капіталу.

Застосування

Для складання фінансової звітності всіх торговельних, виробничих і інших комерційних компаній, які звітують як у державному, так і в приватному секторі.

Користувачі фінансової інформації і їхні інформаційні потреби

1. Сторони, що вкладають капітал (інвестори і власники).
2. Працівники і їхні представники.
3. Позикодавці (банки і т.п.).
4. Постачальники та інші торгові кредитори.
5. Клієнти (покупці).
6. Уряди та урядові установи.
7. Громадськість.

Мета фінансової звітності

Метою фінансової звітності є представлення інформації про фінансовий стан, результати діяльності і зміни у фінансовому стані компанії, яка є корисною для широкого кола користувачів у прийнятті ними економічних рішень.

Фінансова звітність також показує результати управлінської діяльності керівництва компанії (наприклад, відповідальність керівництва за довірені йому ресурси).

Основні припущення

<p>1. Облік за методом нарахування</p>	<p>Результати операцій і інших подій: Визнаються за фактом їхнього здійснення, а не в момент одержання або виплати коштів; Відображаються в облікових записях і включаються у фінансову звітність періодів, до яких вони відносяться. Фінансова звітність, складена за методом нарахування, інформує користувачів про зобов'язання заплатити гроші в майбутньому і про ресурси, що представляють собою грошові кошти, що будуть отримані в майбутньому</p>
<p>2. Безперервність діяльності</p>	<p>Припущення, що компанія здійснює в найближчому майбутньому продовжить здійснювати господарську діяльність. Таким чином, припускається, що компанія не має наміру ani потреби ліквідуватися або суттєво скорочувати обсяги своєї діяльності для цього немає ніяких причин. У разі наявності такого наміру або потреби фінансові звіти можуть складатися з дотриманням іншого принципу, який повинен бути розкрито</p>

Якісні характеристики

Якісні характеристики фінансової звітності – це риси, що роблять інформацію, яка подана у фінансовій звітності, корисною для користувачів.

1. Зрозумі́ість	2. Доречн́ість	3. Достові́рність	4. Зі́стави́ість
<p>Передбача́ється, що у користувачів достатн́о знання в галузі господарсько́го комерційно́ї діяльності бухгалтерському обл́ку, а також бажання вивчати інформацію належним чином (тобто очікується, що в них певн́о фінансов́о знання (навички). Інформація про складн́і питання не повинна виключатися тільки через те, що вона може виявитися занадто складною для розуміння певних користувачів.</p>	<p>Ця якість допомагає користувачам: – оцінювати минул́і, теперішн́і і майбутн́і події; – підтверджувати чи виправляти минул́і оцінки. На доречність інформації впливають:</p> <p>Характер. Нод сам характер інформації визначає доречність. Суттєвість. Інформація суттєвою, якщо пропущення або неправильне відображення можуть вплинути на економічн́і рішення користувачів, прийнятн́і на підставі фінансово́ї звітності.</p> <p>Обмеження щодо доречності та достовірності інформації</p> <p>Свочасність: Інформація не буде доречною, якщо при підготовці допущена невинуватна затримка; таким чином, необхідно знайти оптимальний баланс між вимогами до підготовки звітності <i>вчасно</i> і наданням <i>надійно</i> інформації;</p> <p>Співвідношення вигоди витрат: <i>Витрати на надання інформації</i> (звичайно їх несе компанія, що готує звітність) <i>не повинні перевищувати вигод, одержуваних від такої інформації.</i> (Такі вигоди не тільки важко оцінити кількісно, але взагалі їхня вигідність буде дуже порівняно оцінюватися різними користувачами).</p>	<p>Інформація не повинна містити суттєвих помилок і перекручень.</p> <p>Користувач повинні мати можливість покластися на достовірність представленої або обґрунтовано очікуваної інформації.</p> <p>Достовірність включає:</p> <p>Правдиве подання – тобто дотримання критеріїв визнання;</p> <p>Превалювання сутності над формою – сутність економічна реальність, а не просто юридична форма;</p> <p>Нейтральність – інформація повинна бути неупередженою;</p> <p>Обачність – введення визначеного ступеня обережності в процес формування суджень в умовах невизначеності, так щоб активні доходи не були завищені, а зобов'язання витрати – занижені;</p> <p>Повнота (ця якість тісно пов'язана з істотністю витратами на одержання інформації) – недогляд може зробити інформацію помилковою або такою, що дезорієнтує, а отже, ненадійною.</p>	<p>Користувач повинні мати можливість зставляти:</p> <p>Фінансову звітність однієї компанії за різні періоди, щоб визначити тенденції фінансовому становищу в результатах діяльності;</p> <p>Фінансову звітність різних компаній, щоб оцінювати їх відносно фінансове становище, результати діяльності змінні у фінансовому становищі;</p> <p>Порівняність вимог послідовного підходу до оцінки в відображення фінансового результату аналогічних операцій і інших подій.</p> <p>Важливою умовою при цьому є те, що користувач повинні бути проінформовані про використання обл́кову політику, про будь-які зміни у цій політиці в результатах таких змін.</p> <p>Фінансова звітність повинна включати в доповдну інформацію за попередні періоди.</p>

Фінансова звітність

Включає:

Баланс;

Звіт про прибуток і збитки;

Звіт про зміну у фінансовому становищі (наприклад, звіт про рух грошових коштів);

Примітки до фінансової звітності, інші звіти і роз'яснювальні матеріали.

Не включає:

Звіти директорів;

Заяву голови правління.

Описи й аналіз, здійснені керівництвом, а також інші подібні елементи, що включаються у фінансовий або річний звіт.

Елементи фінансової звітності

Елементи звіту про фінансовий стан	Активи	Ресурси, контрольовані компанією; У результаті подій минулих періодів; Від яких компанія очікує економічну вигоду в майбутньому.
	Зобов'язання	Теперішня заборгованість компанії; Виникла в результаті подій минулих періодів; Врегулювання якої призведе до відтоку з компанії ресурсів, що м'ястять економічну вигоду.
	Капітал	Частка, що залишається; В активах компанії; Після відрахування всіх її зобов'язань.
Елементи звіту про результати діяльності	Дохід	Збільшення економічних вигод протягом облікового періоду; У формі надходження (або збільшення) активів або зменшення зобов'язань; що призводить до збільшення капіталу; Не пов'язане з внесками власників (наприклад, придбанням акцій).
	Витрати	Зменшення економічних вигод протягом звітного періоду, що відбуваються у формі відтоку (або амортизації) активів або збільшення зобов'язань; Що призводять до зменшення капіталу; Не пов'язаного з його розподілом між власниками (акціонерами)

Визнання елементів фінансових звітів

Визнання – це процес включення в баланс або звіт про прибуток і збитки об'єкта (статті), що:

- відповідає визначенню одного з елементів;
- відповідає критеріям визнання.

Визнання передбачає:

- словесний опис об'єкта і його відображення у вигляді грошової суми;
- включення цієї суми в баланс або в звіт про прибуток і збитки.

Статті, які відповідають критеріям визнання, повинні бути визнані.

Невизнання таких об'єктів **не компенсується** ні розкриттям використовуваної облікової політики, ні примітками чи пояснювальними матеріалами.

Критерії визнання:

Стаття, яка відповідає визначенню елемента, має бути визнана, якщо:

Існує *ймовірність* надходження до підприємства або вибуття з нього майбутніх економічних вигод, пов'язаних зі статтею, що відповідає визначенню елемента;

Стаття має собівартість або вартість, яка може бути достовірно визначена.

Оцінка елементів фінансових звітів

	Активи	Зобов'язання
<i>Первісна вартість</i> (історична собівартість)	Сума сплачених на момент придбання активів коштів або їхніх еквівалентів (або справедлива вартість винагороди)	Сума, отримана в обмін на зобов'язання. У деяких випадках (наприклад, у випадку податку на прибуток) це сума коштів, сплата яких очікується при звичайній діяльності
<i>Поточна вартість</i>	Сума, яку потрібно було б сплатити, якби такий самий або аналогічний актив придбався на поточний момент.	Сума, без дисконтування, яка була б потрібна для погашення зобов'язання в даний момент.
<i>Вартість реалізації</i> (ціна погашення)	Сума, що могла б бути отримана на сьогоднішній день продажу активу за звичайних умов діяльності	Вартість погашення (тобто не дисконтована сума, яку передбачається витратити для погашення зобов'язань за звичайних умов.

	Активи	Зобов'язання
<i>Приведена, тепершня (дисконтована) вартість</i>	Поточна дисконтована вартість майбутніх чистих грошових потоків, що, як передбачається, будуть створюватися даним активом за звичайних умов діяльності.	Поточна дисконтована вартість майбутнього чистого вибуття коштів, як і як передбачається, будуть потрібні для погашення зобов'язань за звичайних умов діяльності.

Концепції капіталу і підтримки капіталу

Фінансова концепція

Капітал (тобто інвестовані засоби) розглядається як синонім *чистих активів* або *власного капіталу* компанії.

Фізична концепція – операційна здатність.

Капітал – це виробничі потужності компанії, пов'язані з операційними можливостями, наприклад, на обсязі випуску продукції в день.

Ці дві концепції обумовлюють концепції підтримки капіталу.

Підтримка фінансового капіталу

Прибуток вважається отриманим, тільки якщо фінансова (грошова) сума чистих активів наприкінці періоду перевищує фінансову (грошову) суму чистих активів на початку періоду (після відрахування всіх розподілів і внесків власників на початку періоду).

Підтримка фізичного капіталу

Прибуток вважається отриманим, тільки якщо фізична продуктивність (або операційна здатність) компанії наприкінці періоду перевищує фізичну продуктивність (або операційну здатність) компанії на початку періоду (після відрахування всіх розподілів і внесків власників на початку періоду).